

Støre og Væsentlige, hvormod man i Hovedbetragtningen af, hvilken Udvikling Landet skal føres imøde, i Grunden er enig? Seg tilstaa, at jeg ofte har spurgt mig selv, hvad det egentlig er, der er i Veien, og hvad det er, der deler os i Partier, men jeg har ikke fundet det. Seg har ikke fundet noget egentligt Principspørgsmaal af nogen Betydning, som jeg kunde sige, tydede hen paa, at der var en radikal Forskjel imellem, hvad Regjeringen repræsenterer, og hvad Flertallet her repræsenterer. Er det ikke falskt Dem ind, mine Herrer, at det er besynderligt, naar De her i Adressen sige til Hans Majestæt Kongen: Saalænge vi vare i Mindretallet, have vi formaaet at virke til en fortræffelig fremadskridende Udvikling af Friheden og alt Godt her i Landet, men nu, da vi have faaet Flertallet, kan det ikke længere gaa. Maa det ikke ligge nær, at Hans Majestæt, naar De sige dette til ham, maa tænke: Ja, mine Herrer, huff Dem dog om! Mon ikke Feilen skulde ligge hos Dem selv. De ere saa nyligt komne i Flertallet; De have maasse endnu ikke kunnet orientere Dem i saa Henseende; De have maasse endnu ikke kunnet finde Deres rette Plads og Stilling, eller den Maade, hvorpaa De skulle stille Dem. Deres Opgave er ikke let. Deres Opgave som Mindretal have De løst fortræffelig, idet De have bevirket, at Lovgivningen er gaaet fremad netop i den Retning, De have villet; men som Flertal paahviler der Dem ganske andre Forpligtelser, hvormed De maasse ikke endnu ere komne rigtig paa det Rene og Klare. Det forekommer mig derfor, at den Sætning, jeg nyligt tillod mig at nævne, maa siges at være mindre vel betænkt. Der er imidlertid, mine Herrer, ikke alene flere Punkter i den foreliggende Adresse, som jeg ikke kan overseende for at være ganske stemmende med de foreliggende Forhold og som efter min Mening maa afholde os fra at stemme for den, men det forekommer mig ogsaa, at Adressen, som den foreligger, savner en meget væsentlig Ting, nemlig Oprigtighed. Naar en Forsamling som denne vil gjøre et saa betydningsfuldt Skridt som det at træde frem for Hans Majestæt Kongen og for hele Nationen med en Udtalelse som den foreliggende, er det den simpleste Forordning, man kan stille, at de Herrer frit udtale, hvad der bevæger dem, og hvad deres Hensigt egentlig er. Dette er imidlertid ikke Tilfældet med denne Adresse, og det ligger simpelthen deri, at de Herrer med Lid og Forsæt have undladt at berøre Noget, hvorpaa den ærede Formand netop nys gjorde opmærksom, nemlig Landstinget. Vi, som have fulgt de Herrer i deres forskjellige Udtalelser, kunne imidlertid ikke betvivle, at det Slag, som de herigennem føre, uagtet de saa omhyggeligt have undgaaet at nævne Landstinget, kun tilsyneladende er rettet imod Regjeringen; i Virkeligheden er det rettet mod Landstinget. Seg vil til Styrke herfor kun beraabe mig paa to

ganske simple Omstændigheder. Det er ikke mer end et Par Dage siden, at det ærede Medlem, der ogsaa i Dag er Ordfører, da man under Forhandlingen om en Dagsorden bebrejdede ham, at han slet ikke havde taget Hensyn til det andet Ting og til den Delagtighed, det skulde have i Lovgivningen, svarede, at man heller ikke troede, at den egentlige Vanskelighed laa hos Landstinget: thi man holdt sig overbevist om, at et Ministerium, som var støttet af dette Tings Flertal, ogsaa godt vilde kunne faae Landstinget med sig. Seg skal nu ikke videre berøre, at jeg tror, det maa siges, at det ærede Medlem, jeg nys nævnte, mangler en ikke uvæsentlig Forudsætning for sikkert at kunne dømme om dette Forhold. Seg tror nemlig aldeles ikke, at det ærede Medlem nogenstunde har forhandlet med det andet Ting, og han kan altsaa ikke kjende det saa godt. Der er Andre, som have staaet i denne Stilling, som have forhandlet med det andet Ting, og jeg kan forstikke de Herrer, at der imellem dem findes Folk, som paastaar, at de ingenlunde have faaet det Indtryk, at det altid er saa let at komme tilrette med det andet Ting. I alt Fald forekommer det mig, at den ærede Ordfører enten maa have tænkt sig, at et Ministerium, som havde Flertallet i Folkethinget for sig, maatte kunne gjøre Regning paa, at Landstinget vilde forandre de Anskuelser, det hidtil har vedkjendt sig om adskillige Spørgsmaal, eller ogsaa, at et saadant Ministerium vilde kunne anvende et Tryk paa det andet Ting, saaledes, at det blev nødt til at give efter for Ministeriets Anskuelser. Denne Betragtning minder mig om den Maade, hvorpaa jeg i Sommer saae det ærede Medlem og hans Venner tage et Spørgsmaal, som i Begyndelsen af Forberedelserne til Valgkampen spillede en temmelig stor Rolle. Det var Spørgsmaalet om en Grundlovsforandring. En Del af vore Medborgere synes at anse en saadan for ønskelig, navnlig en Grundlovsforandring, hvorved Landstinget blev sammensat paa en anden Maade end nu. Der var en Tid, da det saae ud til, at dette Spørgsmaal vilde komme til at spille en ikke ganske ringe Rolle ved de Valg, der skulde foregaa, men det blev standset, og jeg tror, at det væsentlig blev standset ved Udtalelser af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds, som gik ud paa, at det vistnok var ønskeligt, om man kunde faae en Forandring i Landstingets Sammensætning, men at han ikke troede, at Veien dertil vilde være den, at man strax bragte Sagen paa Bane. Det, hvorpaa det kom an, mente det ærede Medlem, var, at man først fik et Ministerium, som var udgaaet af Folkethingets Flertal; da vilde Landstingets Forandring følge ganske let. Seg tror, de Herrer ville erindre, at en saadan Udtalelse faldt flere Gange, og det er dette, der synes mig at kaste noget Lys over den Maade, hvorpaa man tænker